

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือ
ปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะชุมชน
พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

โดย

นายจรงค์ มะสัน

ตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 418

กลุ่มงานส่งเสริมและเผยแพร่

เพื่อเสนอขอประเมินผลงาน

แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 416

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารผลงาน
ฉบับสมบูรณ์

แผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยสาระสำคัญของแผนแม่บทมีเป้าประสงค์เพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการมูลฝอยที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนโดยการดำเนินงานจะต้องเป็นไปในลักษณะบูรณาการและก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติมากที่สุด

ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ยังเน้นการจัดการที่ปลายเหตุ และเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ โดยไม่ให้ความสำคัญแบบองค์รวมหรือในเชิงพื้นที่ จึงไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ และไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่เป็นแบบบูรณาการที่มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วน และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมาถือว่าการจัดการขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

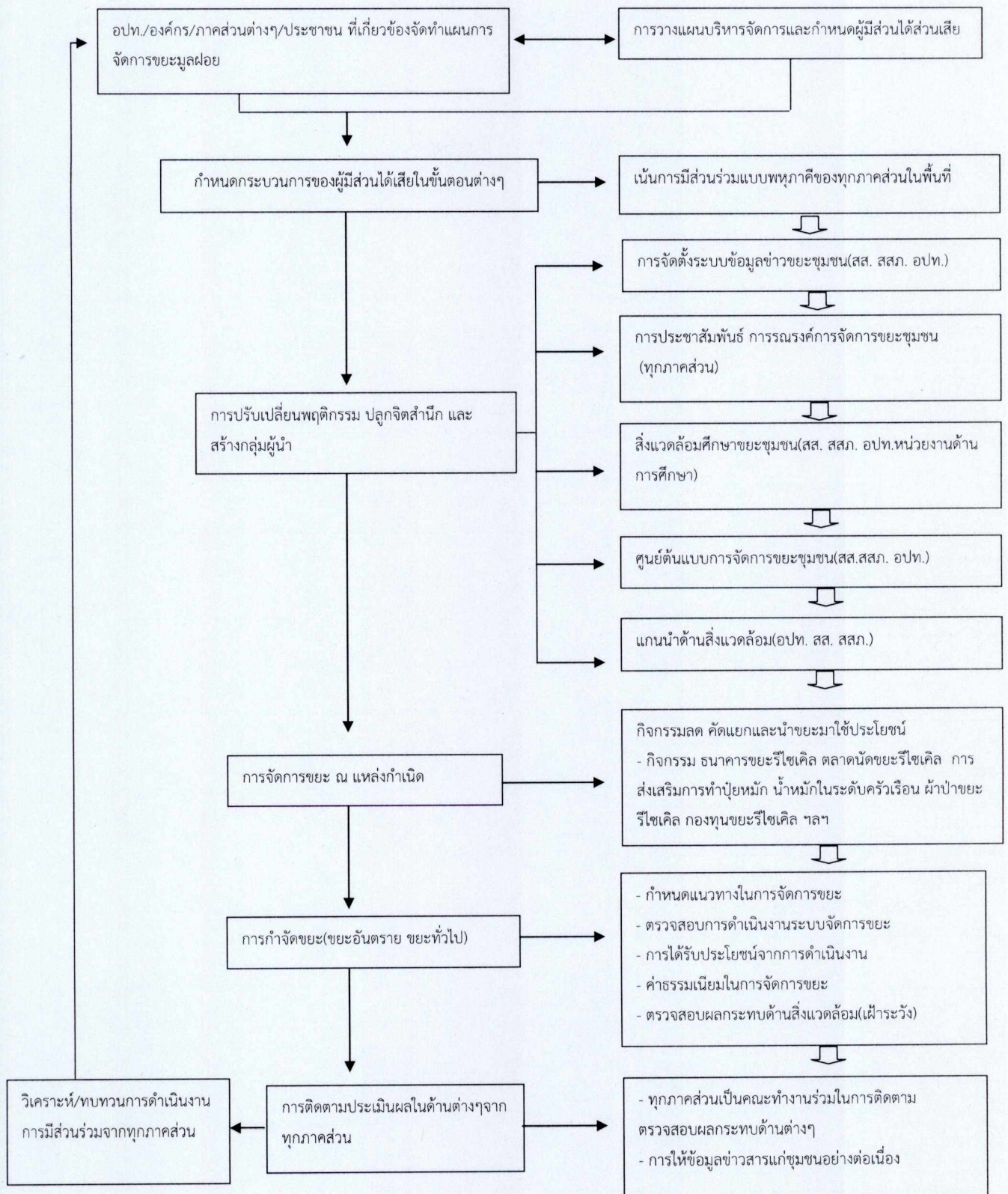
ดังนั้นเพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอย จึงควรมีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

2. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการประสานความร่วมมือ การติดตามตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันเป็นการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชนหรือท้องถิ่นของตน เพื่อให้บรรลุความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไข และจัดการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันแม้จะให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ ประชาชนเข้ามามีการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตนเองตั้งแต่แหล่งกำเนิดแล้วก็ตาม แต่ภารกิจหลักในการจัดการขยะมูลฝอยยังคงตกอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระยะที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาขยะลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการลดและคัดแยกขยะ ในหลายโครงการและกิจกรรม แต่ในการจัดการและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ดังนั้นจะต้องมีการดำเนินการแบบบูรณาการในลักษณะพื้นที่ - หน้าที่ - การมีส่วนร่วม (Area - Function - Participation) อย่างจริงจัง โดยผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาและผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว เป็นเจ้าภาพหรือกลไกในการขับเคลื่อนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ไปสู่การกำหนดแผนบูรณาการลดและคัดแยกขยะที่ต้นทาง หรือแผนบูรณาการ 3R (Reduce Reuse Recycle) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งมีกรอบแนวคิดดังนี้

กรอบแนวคิดและขั้นตอนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. แผนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในลักษณะพื้นที่ - หน้าที่ - การมีส่วนร่วม (Area - Function - Participation) ที่มีแนวทางที่ชัดเจน ทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และเป็นข้อมูลหลักให้กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินงานโครงการ

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเองได้อย่างครบวงจร โดยมีกลวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพ พื้นที่ วิถีชีวิต ของชุมชน และเป็นต้นแบบในการดำเนินงานแก่หน่วยงานอื่นๆ

3. สามารถนำเสนอรูปแบบ และแนวทางในการกำหนดแผนงานโครงการ หรือกิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานในส่วนกลางได้ใช้เป็นข้อมูลและพิจารณาให้การสนับสนุนด้านวิชาการ และจัดสรรงบประมาณอุดหนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ครบวงจร

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีแผนการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการในลักษณะพื้นที่ - หน้าที่ - การมีส่วนร่วม (Area - Function - Participation)
2. การนำแผนการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมไปใช้ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม
3. เกิดเครือข่ายหรือภาคีด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
4. ความรู้ความเข้าใจของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะ
5. ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และปริมาณขยะลดลง

ลงชื่อ.....

(นายจรงค์ มะสัน)

ผู้เสนอแนวคิด

